

Boverkets synpunkter på regeringens forsknings- och innovationspolitik

Sammanfattning av Boverkets inspel

- Det finns behov av mer samhällsbyggnadsforskning. Problemet är att det saknas forskning inom nästan alla verksamhetsområden, som enligt instruktionen utgör myndighetens sektorsansvar.
- Samhällets omställning och omvandling innebär samtidigt flera samhällsutmaningar, inte minst sådana som rör kriminalitet, otrygghet, boendesegregation och utanförskap. Dessa problemområden, tillsammans med andra, är kopplade till den fysiska miljön, till bebyggelsen och offentliga platser. Boverket behöver få bättre förutsättningar att styra forskningen så att forskningsresultat kan vara med och påverka samhällsutvecklingen.
- Boverkets breda ansvarsområden gör att myndigheten har kunskap om var forskning bäst skulle komma till nytta. Därför behöver Boverket tilldelas ett starkare mandat och involveras tidigare i processerna så att forskningsmedel och styrning av forskningen både kanaliseras till såväl grundforskning som tillämpad forskning inom samhällsbyggnadsområdet.
- Ändamålsenlig markanvändning och robust bebyggelse är grundstommen i det hållbara samhället. Därför är det viktigt att främja forskning där olika kompetenser inom samhällsbyggnadsområdet kan samverka, tillsammans och sida vid sida, i Sverige och i internationella sammanhang.

Framställning

Boverket delar regeringens uppfattning att forskning, resultatspridning och användning av forskningsbaserad kunskap är avgörande för att lösa stora samhällsutmaningar och stärka Sverige som nation. Boverket välkomnar därför möjligheten att ge synpunkter på regeringens kommande forsknings- och innovationsproposition.

Boverkets synpunkter avgränsas till den strukturella och generella nivån avseende styrning och fördelning av forskningsmedel.

Boverkets behov av kunskapsinhämtning är både en fråga om myndighetens egna behov av forskning och samhällets behov. Det svenska samhällets omvandling rymmer ett spektrum av utmaningar, inklusive den växande kriminaliteten, ökad otrygghet, boendesegregation och ökande utanförskap. Dessa problemområden har en koppling till den fysiska miljön, inklusive bostäder och offentliga platser. Det är av yttersta vikt att dessa samband utforskas inom forskningen.

Med Boverkets centrala roll som planeringsmyndighet följer att ansvaret är brett och omfattande. Problemet är att det saknas forskning inom i stort sett alla de områden som ingår i Boverkets sektorsansvar. Inom de stora forsknings- och innovationsprogrammen kring hållbart samhällsbyggande ligger fokus i Sverige idag snarare på samhällsvetenskap och ekonomi än på att koppla samhällsutmaningar såsom kriminalitet, boendesegregation och utanförskap till den fysiska miljön. En viktig pusselbit saknas därför i de stora samarbeten och satsningar vi idag ser inom området hållbart samhällsbyggande.

Det är viktigt med fri forskning. Med det sagt ser vi ändå ett behov av att Boverket får en mer aktiv roll i styrningen av forskningen mot de områden där det behövs mer kunskap om pågående förändringar eller där vi identifierar nya utmaningar som växer fram. Där såväl grundforskning som tillämpad forskning inom samhällsbyggnadsområdet kommer till stånd.

Boverket har en viktig roll när det gäller att visa hur forskningen kan komma till praktisk nytta både för samhället i allmänhet och för att överbrygga klyftan mellan praktik och forskning. Det är av stor betydelse att Boverkets överblick över samhällsbyggnadsområdet kommer till användning vid utlysningar av forskningsmedel så att forskningen styrs till de delar av samhällsbyggnadsområdet där det finns störst behov av mer kunskap.

Det är också viktigt att säkerställa att forskningen inom samhällsbyggnadsområdet inte försummas på grund av att forskningsmedlen splittras mellan för många myndigheter och statliga forskningsfinansiärer. Boverkets önskan till regeringen är att i den kommande forskningspropositionen hitta sätt att förbättra myndighetens förmåga att styra forskningen dit den bäst behövs för att bemöta de stora samhällsutmaningarna. Det kan exempelvis ske genom att skapa ett organisatoriskt utrymme som ger Boverket möjlighet att delta i de strukturer och processer där fördelningen av forskningsmedel mellan olika samhällssektorer eller ämnesområden diskuteras och beslutas.

Ett allmänt medskick är att det borde förtydligas i myndigheternas instruktioner att följa forskningen inom sitt ansvarsområde. Det är en fråga om trovärdighet, och det finns en förväntan på att myndigheterna tar sin grund i forskningen.